

A TANKÖNYVEK SZAKMAISÁGA, MÓDSZERTANI KÉRDÉSEK

LŐRINCZ JULIANNA

A révkomáromi Selye János Egyetem Tanárképző Kar (SJE TTK) Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékén 2010-ben alakult meg a Variológiai Kutatócsoport, amelynek vezetője dr. habil. Lőrincz Julianna, a SJE TTK Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékének docense. Tagjai a tanszék nyelvész oktatói, Lőrincz Julianna, Simon Szabolcs, Lőrincz Gábor, Vörös Ottó (nyugalmazott docens), valamint a Magyar Nyelv és Irodalom Doktori Iskola hallgatói. Ugyancsak állandó tagjai Misad Katalin, a pozsonyi Comenius Egyetem, Zimányi Árpád, az Eszterházy Károly Egyetem, Tóth Etelka, a Károli Gáspár Református Egyetem Tanítóképző Főiskolai Karának tanára, valamint Takács Edit, az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet (Eszterházy Károly Egyetem – EKE OFI) főszerkesztője.

A kutatócsoport a kezdetektől az anyanyelvi tantervek, tankönyvek, munkafüzetek szakmai, didaktikai és oktatás-módszertani kérdéseivel foglalkozik. Minden évben megrendezzük *A tankönyvek szakmaisága, módszertani kérdései* című nemzetközi szimpóziumot, melyen a kutatócsoport tagjain kívül meghívott előadók adnak elő a Kárpát-medence más egyetemeiről is.

A kutatócsoport megalakulása óta 5 tanulmánykötetet jelentetett meg: 2014-ben Komáromban (CD), valamint szintén 2014-ben Pozsonyban a Terra Tankönyvkiadónál, 2015-ben Egerben, a Líceum Kiadónál, 2017-ben a komáromi Selye János Egyetemen, valamint 2018-ban szintén a Selye János Egyetemen jelent meg a 2017 novemberében tartott Arany János-jubileumi szimpóziumunk *Aranyul – magyarul* című tanulmánykötete is. Előadói vagyunk a Selye János Egyetem minden év szeptember közepén megrendezett nemzetközi tudományos konferenciájának is. Doktori iskolás hallgatóinkkal együtt szintén rendszeresen részt veszünk az ország különböző egyetemein rendezett nyelvészeti, oktatási konferenciákon.

A Selye János Egyetemen működő Magyar Nyelv és Irodalom Doktori Iskola nyelvészeti témájú disszertációinak többségében a feldolgozott elméleti anyag oktatásbeli hasznosíthatóságát segítő tankönyvbírálati, módszertani fejezet is helyet kap.

A tankönyvkutató tanulmányok a következő témakörök köré csoportosulnak: a szlovákiai magyar oktatáspolitikai helyzet, a tantervek, tankönyvek és oktatási segédanyagok, tankönyvi szövegek, gyakorlatok és feladatok, szövegtípusok és tudásátadás, az IKT-eszközök és a tankönyvek, a digitális tankönyvi anyagok vizsgálata. A kutatók a kutatott szakterületeknek megfelelő elméleti anyagokat vizsgálják elsősorban a szlovákiai magyar és a magyarországi anyanyelvtankönyvekben.

A Variológiai Kutatócsoport legfrissebb, 2017-ben megjelent kötetében (szerk. Lőrincz Julianna és Simon Szabolcs) a következő előadók és előadások szerepelnek:

- Simon Szabolcs (SJE): *A szlovákiai magyar oktatáspolitikai helyzet és a hazai tankönyv- és tantervkutatás újabb eredményeihez*
- Antalné Szabó Ágnes (ELTE): *A tankönyvi szövegek kreatív és interaktív feldolgozása*
- Takács Edit (OFI): *A szövegértés-szövegalkotás tanításának módszertani változása (hagyományos és új típusú taneszközökkel)*
- Ledneczky Gyöngyi (Pedagógiai Intézet, Pozsony): *Tankönyvpolitika Szlovákiában a magyar tannyelvű alapiskolák szempontjából*
- Misad Katalin (Comenius Egyetem, Pozsony): *A helyesírás-tanítás tartalma és szempontjai szlovákiai magyar középiskolai anyanyelvtankönyvekben*
- Lőrincz Julianna (SJE, EKE): *A tankönyvi feladatok instrukcióinak szerepe a beszédkézség-fejlesztésben*
- Lőrincz Gábor (SJE): *A Czuczor–Fogarasi-szótár csallóközi tájszavainak felhasználhatósága a szlovákiai magyar anyanyelvoktatásban*
- Pethő József (Nyíregyházi Egyetem): *Metszéspontok: stilisztikai ismeretek a magyar nyelv- és az irodalomtankönyvekben*
- Domonkosi Ágnes (EKE): *Szövegtípus és tudásátadás, avagy lehetne-e tankönyv egy meseregény?*
- Szerdi Iлона (SJE): *Helyesírás-tanítás digitális szövegekkel*
- Istók Béla (SJE): *A ritkább szóalkotási módok státuszának újraértékeléséhez*
- H. Tomes Tímea (EKE): *Az anyanyelvi kommunikáció fejlesztési lehetőségei kisiskolásoknál*
- Vörös Ottó: *Gondolatok a PISA-felmérés eredményeiről a nyelvész szemével*
- Danczi Annamária (ELTE; Komárom): *Élnek-e a szlovákiai gimnáziumi magyar tankönyvekben a nyelvjárások?*
- Kusper Judit (EKE): *Arany János idomteliesség-poétikája tankönyvek tükrében*
- Némety Alexandra (SJE): *Petőfi Sándor verseinek taníthatósága a középiskolában*
- Plonický Tamás (SJE): *Az internetes olvasás – mit böngésznek diákjaink a világhálón?*
- Baka L. Patrik (SJE): *Mi lett volna, ha...? Alternatív történelmi kalauz (doboztan- könyv-fejezet)*
- Tóth Péter (SJE): *Beregszászi Pál rajzkönyve a történeti tankönyvkutatás fókuszában*
- Vitányi Borbála (PE): *Anyanyelvi nevelés a XXI. századi szakiskolai tankönyvekben Magyarországon*
- Ludmila Benčatová (Comenius Egyetem, Pozsony): *Kommunikáció- és élményalapú oktatás és kreatív írás a magyar tannyelvű iskolák szlovák óráin*
- Tóth Sándor János (SJE): *A szlovák nyelvészet egyetemi tankönyvei magyar összefüggésben*
- Az Aranyul – magyarul tanulmánykötet (szerk. Lőrincz Julianna, Lőrincz Gábor, Simon Szabolcs) előadói és előadásai a következők:
- Vörös Ottó: *Arany János nyelve*
- Simon Szabolcs: *A magyar standard szerepe kisebbségi helyzetben és a szlovákiai magyar nyelvi tervezés*
- Fűzfa Balázs: *Arany János, a „nyelvrontó”*
- Lőrincz Julianna: *Arany János archaizmusai és népies kifejezései a fordításokban*

Lőrincz Gábor: *Az írói szótárak hasznáról és alkalmazhatóságáról az anyanyelvoktatásban, különös tekintettel az Arany-szótárra*

A Selye János Egyetem Magyar Nyelv és Irodalom Tanszékén működő Variológiai Kutatócsoportjában a munka folytatódik, reméljük, hamarosan újabb eredményekről számolhatunk be.